Lietas Nr. C28287512
Lietas arhīva Nr. C-1320-13/10

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa:

tiesnese G.Viļumsone

ar sekretāri M.Miezi,

izskatot atklātā tiesas sēdē 2013.gada 4.decembrī civillietu akciju sabiedrība ,,PrivatBank", reģistrācijas Nr.50003086271, maza apmēra prasībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par parāda, procentu, līgumsoda piedziņu, tiesību atzīšanu saņemt likumiskos procentus.

Aprakstošā daļa

akciju sabiedrība ,,PrivatBank" iesniegusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda, procentu, līgumsoda piedziņu, tiesību atzīšanu saņemt likumiskos procentus.

Maza apmēra prasība pamatota sekojoši:

2008.gada 9.decembrī starp pusēm tika noslēgts pieteikums par kartes ,,Express" konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu, tam pievienoti bankas vispārējie darījuma noteikumi un prasītāja pakalpojumu tarifi. Prasītājs piešķīris atbildētājai kredītlimitu Ls100 apmērā, ko apliecina konta izraksts. Parakstot pieteikumu ptbildētāja apņēmās pildīt tajā paredzētās saistības, saskaņā ar pielikuma 6.,8. un 9.punktu, maksāt prasītājam procentus 20,40% apmērā no faktiski izlietotās kredītlimita summas, sākot ar kredītlimita lietošanas 31.dienu. Procentu maksājumu un kartes kredīta atmaksu atbilstoši pieteikuma 7.punkta un 10.1. un 10.2.apakšpunkta noteikumiem prasītājs ieturēja no līguma ietvaros veiktās minimālās kartes kredīta iemaksas summas, kuru atbildētājai ir pienākums veikt līdz katra mēneša priekšpēdējai dienai. Par katru minimālās kartes kredīta iemaksas summas apmaksas kavējuma dienu atbildētāja apņēmās maksāt prasītājam līgumsodu saskaņā ar bankas pakalpojumu tarifiem. Bankas pakalpojumu tarifos līgumsoda procentu likme dienā noteikta 0,274%. Atbildētāja kavēja līgumā paredzēto maksājumu izpildi, neveicot kontā iemaksas, t.i., kredīta summas un procentu atmaksu saskaņā ar līguma 10.punktu. Pamatojoties uz prasītāja vispārējo darījuma noteikumu 17.50.punktā un 17.50.2. apakšpunkta noteikumiem, prasītājs 2009.gada 21.augustā nosūtīja atbildētājai paziņojumu par prasītāja vienpusēju atkāpšanos no līguma, kurā prasītājs lūdza atbildētājai izpildīt visas līguma saistības pirms termiņa līdz 2009.gada 31.augustam, taču minētās saistības pilnībā netika izpildītas.

Prasības pamatojumam norādīts Civillikuma 1587., 1652.,1662., 1716.,1717., 1720., 1753., 1756., 1934.,1943.pants, 1946.panta pirmā daļa.

Maza apmēra prasībā lūgts:

- piedzīt no atbildētājas prasītāja labā pamatparādu – neatmaksāto kredītlimita summu Ls 97,73, procentus Ls 31,17 par laiku no 2009.gada 22.janvāra līdz 2011.gada 23.novembrim, līgumsodu par pamatsummas maksājumu kavējumu Ls 70,80 par laiku no 2009.gada 30.janvāra līdz 2011.gada 23.novembrim; tiesāšanās izdevumus par valsts nodevu Ls 50 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumu samaksu Ls 3,30.

- noteikt prasītāja tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda summas līdz sprieduma izpildei.

Prasītāja akciju sabiedrības ,,PrivatBank" pārstāvis lūdzis izskatīt lietu bez prasītāja piedalīšanās tiesas sēdē, norādot, ka prasītājs uztur prasību pilnā apmērā un papildus lūdz piedzīt izdevumus par atbildētājas aicināšanu ar sludinājumu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" – Ls 13.

Atbildētāja /pers.A/ uz tiesas sēdi aicināta savlaicīgi un likumā paredzētajā kārtībā ar pavēsti un pēc tam ar sludinājumu laikrakstā „Latvijas Vēstnesis", taču neieradās, neiesniedzot pierādījumus par attaisnojošu iemeslu, nebija lūgusi lietas izskatīšanu atlikt. Līdz ar to atzīstams, ka atbildētājai par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā un saskaņā ar 156.panta pirmo daļu lietas izskatīšana iespējama bez atbildētājas klātbūtnes.

Motīvu daļa

Pārbaudot un izvērtējot prasības pieteikumu un lietā esošos rakstveida pierādījumus, maza apmēra prasība daļā par parāda pamatsummas piedziņu atzīstama par pamatotu un apmierināma, daļā par līgumisko kredītprocentu un līgumsoda piedziņu apmierināma dalēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Civilprocesa likuma

96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Atbildētāja nav izmantojusi savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības – nav ieradusies uz tiesas sēdi, nav sniegusi paskaidrojumus.

2008.gada 9.decembrī puses parakstīja pieteikumu un tā pielikumu par kartes ,,Express" konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu. Tam pievienoti bankas vispārējie darījuma noteikumi un prasītāja pakalpojumu tarifi. Prasītājs piešķīris atbildētājai kredītlimitu Ls 100 apmērā, ko apliecina konta izraksts.

Civillikuma 1838.pants nosaka, ka samaksas izdarīšana, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētāja nav iesniegusi tiesai paskaidrojumus par prasību vai pierādījumus, kas liktu apšaubīt prasītāja norādītos apstākļus, vai kas apstiprinātu pielīgtās saistības izpildi un parāda summas samaksu pilnā apmērā vai kādā tā daļā. Līdz lietas izskatīšanas dienai parāds nav dzēsts. Atbildētāja nav apstrīdējusi prasībā norādīto parāda pamatsummu, nav izpildījusi saistības un prasītājam bija tiesības pieprasīt parāda atmaksu. Līdz ar to prasība pret /pers. A/ daļā par parāda pamatsummas piedziņu atzīstama par pamatotu un ir apmierināma Ls97,73 apmērā.

Pieteikuma 6.punktā pielīgti procenti 20,40% apmērā no faktiski izlietotās kredītlimita summas. Procentu maksājumu un kartes kredīta atmaksu atbilstoši pieteikuma 7.punkta un 10.1. un 10.2.apakšpunkta noteikumiem prasītājs ieturēja no līguma ietvaros veiktās minimālās kartes kredīta iemaksas summas, kuru atbildētājai ir pienākums veikt līdz katra mēneša priekšpēdējai dienai.

Atbildētāja kavēja līgumā paredzēto maksājumu izpildi, neveicot kontā iemaksas, t.i. kredīta summas un procentu atmaksu saskaņā ar līguma 10.punktu. Pamatojoties uz prasītāja vispārējo darījuma noteikumu 17.50.punktā un 17.50.2. apakšpunkta noteikumiem, prasītājs 2009.gada 21.augustā nosūtīja atbildētājai paziņojumu par prasītāja vienpusēju atkāpšanos no līguma, līdz ar to 2009.gada 21.augusts uzskatāms par līguma laušanas datumu, pēc kura nav nekāda pamata līgumisko procentu un līgumsoda aprēķinam.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedumā Nr.SKC-644/2-13 izteiktajām tēzēm, - ja tiek izmantotas pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās. Līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt. Pušu starpā noslēgtais līgums izbeigts no prasītāja puses 2009.gada 21.augustā.

Līdz ar to prasība par līgumisko kredīta procentu piedziņu ir atzīstama par pamatotu un apmierināma daļēji,-no atbildētājas prasītāja labā piedzenami līgumiskie procenti par laiku no 2009.gada 22.janvāra līdz līguma laušanai 2009.gada 21.augustam Ls 4,78 apmērā.

2008.gada 9.decembrī starp pusēm izveidotās līgumiskās attiecības ir pamatotas ar atbildētājas pieteikumu par kartes „Express" konta atvēršanu, apkalpošanu un kredītlimita piešķiršanu, pielikuma, bankas vispārējiem darījumu noteikumiem un prasītāja pakalpojumu tarifiem un maksājumu karšu lietošanas noteikumiem, t.i., dokumentiem, kas ir sastādīti standartveidā, bez tam kredītkaršu lietošanas noteikumi, bankas vispārēji darījumu noteikumi un prasītāja pakalpojumu tarifi nav abu pušu atsevišķi parakstīti, pieteikums ir sastādīts izteikti sīkā drukā, tādējādi lietā nav atzīstams par pierādītu, ka pieminētie abu pušu līgumiskās attiecības pamatojošie dokumenti ir iepriekš pušu abpusēji apspriesti un atbildētājai ir bijis iespējams ietekmēt līgumisko attiecībunoteikumus. Minētais uzskatāmi nostāda atbildētāju nevienlīdzīgā - vājāk aizsargātā tiesiskā stāvoklī nekā kredītkartes „Express" izsniedzēju AS ,,PrivatBank". Līdz ar to šajos dokumentos minētie nosacījumi par līgumsodu vērtējami kā netaisnīgi līguma noteikumi. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, atbildētājai kā patērētājai noteikts neproporcionāli liels soda procentu apmērs - par katru minimālās kartes kredīta iemaksas summas apmaksas kavējuma dienu noteikts līgumsods saskaņā ar bankas pakalpojumu tarifiem 0,274% dienā, t.i,. 100,01% gadā, - tas uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otro dalu, 6.panta trešo daļu, piekto daļu, sesto daļu, neapspriestie soda procentu nosacījumi minētajā līgumā nav atzīstami par atbilstošiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma patērētāja kreditēšanas noteikumiem, nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, līgumā pārkāpts pušu tiesiskās vienlīdzības princips, kas nav atbilstoši godīgas komercprakses raksturojumam.

Saskaņā ar ,,Patērētāju tiesību aizsardzības likuma" 6.pantu ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem, 6.panta $2.^{1}$punkts nosaka, ka neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam.

Saskaņā ar Civillikuma 1508.pantu, saudzīgākam tiesiska darījuma iztulkojumam dodama priekšroka pret citiem un uz tā pamata priekšroka ir tam, kurš vismazāk saista parādnieku.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. No pielīgtā līgumsoda veida, kas pēc līguma noteikumiem pārsniegtu pamatsummas apmēru, izriet, ka atbildētāja nevar būt atbilstoši likumam uzņēmusies ciest šādu pametumu, un tas ir acīmredzami nesamērīgs ar patērētāja kreditēšanas aizdevuma līguma mērķi un līgumsoda funkciju - disciplinēt saistības izpildi, bet nevis pārmērīgi sodīt aizņēmēju. Ņemot vērā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantu, līgumsods atzīstams par patērētāja tiesības pārkāpjošu, nesamērīgi lielu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, - ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 14.maija spriedumā Nr. SKC-212 izteikts viedoklis, ka līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija; gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, ka līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem. Sakarā ar likuma tieša norādījuma neesamību jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem. Ņemot vērā minēto, no

atbildētājas prasītāja labā piedzenams līgumsods nepārsniedzot 10 % no parāda pamatsummas, t.i., Ls 9,77 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, līdz ar to no atbildētājas prasītāja labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva Ls 50 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi - ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi Ls 3,30, ko prasītājs samaksājis, sniedzot prasību tiesā, kā arī par publikāciju oficiālajā laikrakstā ,,Latvijas Vēstnesis" Ls 13 - kopā Ls 66,30.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, norādot to apmēru. Tādējādi prasītājam nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt sešus procentus no simta gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas.

Civilprocesa likuma 204^{1}.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei ne vairāk kā desmit dienas no sprieduma speķa stāšanas dienas. Līdz ar to atbildētajai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš desmit dienas par naudas summu un tiesāšanās izdevumu piedziņu, sākot no sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97.pantu, 41.panta pirmo daļu, 193., 195., $204.^{1}$,$250.^{27}$pantu, tiesa,

nosprieda:

akciju sabiedrības ,,PrivatBank", reģistrācijas Nr.50003086271, maza apmēra prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par daļā par parāda piedziņu - apmierināt, daļā par līgumisko procentu un līgumsoda piedziņu - apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, akciju sabiedrības ,,PrivatBank", reģistrācijas Nr.50003086271, labā parādu Ls 97,73 (deviņdesmit septiņus latus 73 santīmus), līgumiskos lietošanas procentus par laiku no 2009.gada 22.janvāra līdz 2009.gada 21.augustam Ls 4,78 (četrus latus 78 santīmus), līgumsodu Ls 9,77 (deviņus latus 77 santīmus), tiesas izdevumus Ls 66,30 (sešdesmit sešus latus 30 santīmus).

Prasību daļā par līgumisko procentu Ls 26,39 un līgumsoda Ls61,03 piedziņu - noraidīt.

Noteikt akciju sabiedrība ,,PrivatBank" tiesības saņemt no /pers. A/ 6 % gadā no piespriestās pamatparāda summas Ls 97,73 (deviņdesmit septiņi lati 73 santīmi) par laiku līdz sprieduma izpildes (izsoles) dienai.

Noteikt /pers.A/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu desmit dienas par naudas summu un tiesāšanās izdevumu piedziņu, sākot no sprieduma spēkā stāšanās.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā pēc sprieduma pasludināšanas 2013.gada 4.decembra, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīga pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese G. Viļumsone